

Kl. Branżowa 2.11.2020r.

Temat: Uczymy się rozpoznawać Sakramenty i Sakramentalia.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus

Na rozpoczęcie lekcji kreślimy znak krzyża i uczestniczymy w modlitwie: Ojciec Nasz.

Na dzisiejszej lekcji będziemy poznawać podobieństwa i różnice między Sakramentami i Sakramentaliami.

Uczestnicząc w różnych wydarzeniach liturgicznych i świątecznych odbywających się w Kościele oraz biorąc udział na lekcjach religii poznaliście już Sakramenty Świąte. Jest ich siedem.

Zobacz na ilustracje poniżej i nazwij samodzielnie Sakramenty Świąte na poszczególnych obrazkach.

Warto w tym miejscu przypomnieć co to jest Sakrament Świąty.

Sakrament Świąty jest to widzialny znak niewidzialnej łaski Bożej.

Zobacz teraz na ilustracje poniżej i sprawdź - czy dobrze nazwałeś poszczególne sakramenty ?

Wyjaśnienie: Przyjmowanie od Boga sakramentów – darów jest ważną chwilą dla człowieka, bo wtedy Bóg jest najbliżej niego.

Przejdźmy teraz do zrozumienia słowa: Sakramentalia. Czy wiecie co to są sakramentalia?

Sakramentaliami nazywa się święte znaki ustanowione przez Kościół. Mają one na celu przygotowanie ludzi do przyjęcia właściwego skutku sakramentów oraz uświęcanie różnych okoliczności życia [KKK 1677].

Ważne miejsce wśród sakramentaliów zajmują błogosławieństwa. Zawiera się w nich uwielbienie Boga za Jego dzieła i dary, a równocześnie modlitwa wstawiennicza Kościoła, by ludzie mogli używać darów Bożych w duchu Ewangelii. [KKK1678]

Wśród sakramentaliów znajdują się najpierw błogosławieństwa (osób, posiłków, przedmiotów, miejsc). Każde Błogosławieństwo jest uwielbieniem Boga i modlitwą o Jego dary. W Chrystusie chrześcijanie są błogosławieni przez Boga Ojca wszelkim błogosławieństwem duchowym. Dlatego Kościół udziela błogosławieństwa, wzywając imienia Jezusa i czyniąc święty znak krzyża Chrystusa. [KKK 1671]

Niektóre błogosławieństwa mają charakter stały; ich skutkiem jest poświęcenie pewnych osób Bogu oraz zastrzeżenie pewnych przedmiotów i miejsc do użytku liturgicznego. Wśród błogosławieństw osób znajduje się błogosławieństwo opata, konsekracja dziewic i wdów, obrzęd profesji zakonnej i błogosławieństwo dla pełnienia pewnych posług w Kościele (lektorów, akolitów, katechetów itp.).

Jako przykład błogosławieństwa dotyczącego przedmiotów można wymienić poświęcenie kościoła lub ołtarza, błogosławieństwo świętych olejów, naczyń i szat liturgicznych, dzwonów itp.

Można też poświęcić medaliki, różańce, figurki, obrazy, akty zawierzenia czy różne wydania Pisma Świętego oraz modlitewniki. Oprócz poświęcenia Kościołów święci się też kaplice, mieszkania, domy, samochody, statki, samoloty a nawet groby i urny.

Sakramentalia zawierają zawsze modlitwę, której często towarzyszy określony znak, jak nałożenie ręki, znak krzyża, pokropienie wodą święconą (znaki przypominające chrzest).

Podobieństwa między Sakramentami a sakramentaliami:

- święte znaki ustanowione przez Kościół np.: włożenie ręki, znak krzyża, pokropienie wodą święconą,
- uświęcenie różnych okoliczności życia,
- błogosławieństwa,
- modlitwa wstawiennicza Kościoła, by ludzie mogli używać darów Bożych w duchu Ewangelii,
- prawie każde wydarzenie życia odpowiednio usposobionych wiernych zostaje uświęcone przez łaskę wpływającą z Paschalnego Misterium Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa, z którego czerpią swoją moc wszystkie sakramenty i sakramentalia,
- niemal każde godziwe użycie rzeczy materialnych może zostać skierowane do uświęcenia człowieka i uwielbienia Boga.

Różnice:

- sakramentalia mają na celu przygotowanie ludzi do przyjęcia właściwego skutku sakramentów,
- sakramentalia nie udzielają łaski Ducha Świętego na sposób sakramentów, lecz przez modlitwę Kościoła uzdalniają do przyjęcia łaski i dysponują do współpracy z nią.

Zobacz teraz na ilustracje poniżej – oto niektóre przykłady sakramentaliów:

Krzyż/Krucyfiks

Przypomina wielką Miłość Boga do nas i jest jedną z podstawowych broni przeciwko duchowym nieprzyjaciołom. To na krzyżu Chrystus pokonał grzech, śmierć i diabła. Wskazane, aby mieć krzyż w każdym domowym pomieszczeniu, by nam przypominał o Jezusie i zachęcał nas do wierności Bogu w godzinach pokusy. Poproś kapłana, aby poświęcił twoje krzyże.

Szkaplerz Karmelitański

Składa się z dwóch kawałków brązowego materiału połączonych sznurkiem; na jednym znajduje się wizerunek Matki Bożej z Karmelu, na drugim - wizerunek Najświętszego Serca Jezusa lub emblemat Zakonu Karmelitów. To miniatura karmelitańskiego habitu. Mocuje się go na ciele za pomocą cienkiego, zwyczajnego sznurka. Powinien być poświęcony i umieszczony na wiernym przez kapłana, zgodnie z rytuałem nałożenia szkaplerza. Gdy w 1251 roku Matka Boża objawiła się Szymonowi Stockowi, obiecała mu: „Kto umierając, będzie miał na sobie szkaplerz, nie zginie w wiecznym ogniu. Szkaplerz jest znakiem zbawienia, obroną przed niebezpieczeństwami, więzią pokoju i wiecznym przymierzem”.

Różaniec

Ofiarowana świętemu Dominikowi przez Najświętszą Maryję podczas objawienia w 1214 roku modlitwa różańcowa jest kontemplacją tajemnic życia Jezusa i Maryi podczas seryjnej recytacji Ojciec Nasz, Zdrowaś Maryjo i Chwała Ojcu; pomocą w modlitwie służy przesuwanie różańcowych paciorków. Termin „róża” to symbol duchowych róż ofiarowywanych Matce Bożej. Różaniec składał się tradycyjnie z trzech części tworzących tzw. tajemnice – radosne, bolesne i chwalebne. Papież Jan Paweł II dodał do nich czwartą część – tajemnice światła.

Woda święcona

Jest wspomnieniem naszego chrztu i symbolizuje duchową czystość. Przedstawia wodę, która wypłynęła z boku Chrystusa w dniu, w którym pokonał diabła, czyli w dniu Jego ukrzyżowania dla naszego zbawienia. Istnieje stary zwyczaj wieszania na ścianie przy drzwiach małych naczyń z wodą święconą, aby zanurzać w niej palce przed zrobieniem znaku krzyża w czas wychodzenia lub powrotu do domu; naczynia z wodą święconą wieszano także w sypialniach, aby rodzina była czysta i żyła w bliskości Boga.

Święcenie samochodu

Wykonywane jest przez kapłana lub diakona; błogosławieństwo to prosi Boga o specjalną ochronę dla osób, które będą korzystać z tego święconego pojazdu. Jednorazowe dokonanie takiego poświęcenia wystarcza na cały „użytkowy żywot” auta, jednak nic nie stoi na przeszkodzie, abyśmy poprosili o specjalne błogosławieństwo na szczególne okazje, np. przed długą podróżą.

Cudowny medalik

Święta Katarzyna Labouré otrzymała go podczas wizji Najświętszej Maryi w 1830 roku. Medalik zawierał modlitwę „O Maryjo bez grzechu poczęta, módl się za nami, którzy się do Ciebie uciekamy”. Matka Boża powiedziała: „Kto będzie nosił taki poświęcony medalik, dostąpi wielkich łask, szczególnie, gdy będzie go nosił na szyi. Kto pobożnie odmówi tę modlitwę, będzie szczególnie chroniony przez Matkę Bożą. Szczodrych łask dostąpią ci, którzy zaufają”.

Medalik świętego Benedykta

Po jednej stronie św. Benedykt trzyma w rękach księgę reguły życia monastycznego i krzyż. Wokół znajduje się modlitwa EIUS IN OBITU NRO PRAESENTIA MUNIAMUR (Oby obecność Świętego Benedykta była dla nas pociechą w godzinie śmierci). Kielich, z którego wychodzi wąż i kruk trzymający w dziobie chleb przypominają o próbach otrucia Świętego Benedykta. Z drugiej strony medalika, między ramionami krzyża znajdują się litery CSPB – Crux Sancti Patri Benedicti (Krzyż świętego Ojca Benedykta). Na pionowej belce krzyża widnieją litery CSSML – Crux Sacra Sit Mihi Lux (Niech Święty Krzyż będzie moim światłem). Na belce horyzontalnej krzyża znajduje się symbol NDSMD – Non Draco Sit Mihi Dux (Niech wąż nie będzie moim przewodnikiem). U góry - napis PAX lub monogram Chrystusa IHS – Iesus hominum Salvator (Jezus Zbawicielem ludzi). Po prawej stronie PAX,

inicjały VRSNSM – Vade Retro Sātana Nunquam Suade Mihi Vana (Odejdź precz szatanie, nigdy mi nie podsuwaj złych rad) i SMQLIVB – Sunt Mala Quae Libas Ipse Venena Bibas (To, co mi ofiarujesz, jest złe, sam pij swoją truciznę).

Podsumowanie:

Do sakramentaliów w katolicyzmie należą więc medaliki święte, szkaplerze, poświęcanie przedmiotów, błogosławieństwa, czynienie znaku krzyża, namaszczenie, posypanie popiołem, egzorcyzmy, nakładanie rąk, czyli modlitwa wstawiennicza. Moc i skuteczność sakramentaliów wynikają z nieustannej modlitwy członków Kościoła, w której sakramentalia są zanurzone, co oznacza, że to nie przedmiot sam w sobie ma jakąkolwiek moc, lecz modlitwa związana z danym sakramentem. Formułę działania sakramentaliów określa termin „ex opere operantis Ecclesiae”, czyli na mocy działania Kościoła, w tym wypadku oznaczającego właśnie modlitwę.

Sakramentalia mają wzbogacać nasze duchowe życie. Zostały powołane przez Kościół, aby budzić w nas coraz głębszą relację z Chrystusem i aby nam pomagać w uświęcaniu naszej codzienności, nawet tych jej elementów, które wydają się najprostsze i najbardziej powszechne. Sakramentalia są pochodną sakramentów i pomagają nam dostrzegać i przyjmować Bożą łaskę w naszej codzienności.

Miejszem działania sakramentaliów ze szczególną mocą jest dom: jeśli używamy ich z wiarą, sakramentalia są w stanie odsuwać od nas duchowe niebezpieczeństwa i inspirują nas do świętego życia, do codzienności oddanej Bogu.

Jednak możemy ich używać nie tylko w domu – warto mieć je przy sobie w naszym samochodzie i w miejscu pracy, w szkole.

Zadanie:

- Wymień 7 sakramentów świętych i napisz: co to jest Sakrament święty?
- Napisz co to są sakramentalia, czym się różnią od Sakramentów św.
- Wymień 10 przykładów sakramentaliów.

Na zakończenie katechezy kreślimy znak krzyża i odmawiamy modlitwę: Chwała Ojcu...

Dziękuję za uwagę.

Bogusław Czarny

KKK – Katechizm Kościoła Katolickiego.